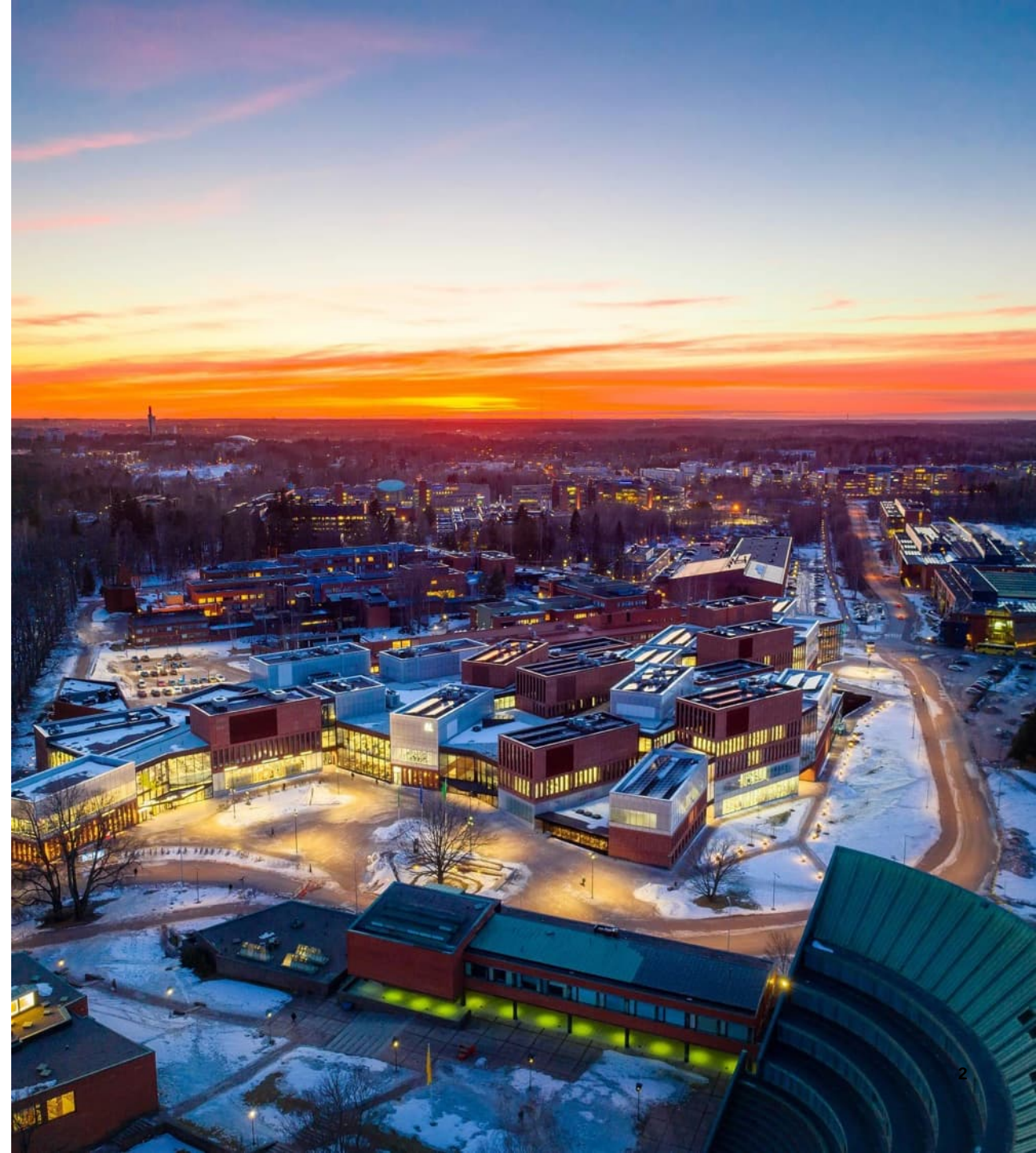

Hallintovaliokunnan kuuleminen 14.05.2024

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kansalaisuuslain muuttamisesta

Aalto-yliopisto

- Yliopiston kansallisena tehtävänä on vahvistaa maamme innovaatiokykyä ensiluokkaisen tutkimuksen ja koulutuksen keinoin. Nämä edellyttävät kansainvälistä yhteistyötä ja liikkuvuutta eri muodoissa.
- Kampuksemme on maailmanluokan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan yhteistyökeskittymä ja olemme yksi Euroopan kansainvälisimmistä yliopistoista.
 - Arvioitiin juuri maailman 21. parhaaksi nuoreksi yliopistoksi (Times Higher Education 2024)
- Henkilöstöä n. 4900 (luku sisältää työsuhteiset opiskelijat, professoreita 413)
 - Noin sadasta eri maasta
 - Akateemisesta henkilöstöstä puolet on kotoisin ulkomailta
 - Yliopistolaisilla on myös perheenjäseniä
- Perustutkinto-opiskelijoita 13 900 (laskennallinen FTE-luku)
 - Noin 120 eri maasta
 - Kansainvälisten opiskelijoiden osuus on kandiohjelmissa 9 %, maisteriohjelmissa 30 %

15 § Asumisaikaan hyväksyttävä oleskelu

- HE: “Jos hakija on ennen jatkuvan oleskeluluvan myöntämistä oleskellut Suomessa tilapäisellä oleskeluluvalla, puolet tilapäisellä oleskeluluvalla oleskellusta ajasta otetaan 14 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetyn estämättä huomioon asumisaikaa laskettaessa. Edellytyksenä on, että hakija on oleskellut Suomessa jatkuvalla oleskeluluvalla vähintään vuoden välittömästi ennen hakemuksen ratkaisemista.”
- Tietyn lupatyypin laskemista puolikkaana ei perustella esityksessä eikä kyseistä kohtaa koskevaa lausuntopalautetta mainita
- Huhtikuuhun 2022 asti opiskelijoiden oleskelulupa on myönnetty tilapäisenä (B) ja vasta tämän jälkeen jatkuvana (A)
- Suomeen korkeakouluopiskelijoina muuttaneilta edellytetään siis pidempää asumisaikaa kuin muista syistä muuttaneilta, vaikka opiskelua on seurannut oleskelu Suomessa jatkuvalla luvalla
- Tilapäisellä oleskeluluvalla oleskelu tulisi ottaa huomioon täysimääräisesti, kun oleskelu on ollut jatkuvaa

A!

16 § Asumisaikaan hyväksyttävät ulkomaanpäivät

- Sääntelyä muutettaisiin kokonaisvaltaisesti selkeämmäksi ja ennakoitavammaksi
- Asumisaikaa pidentäessä siihen hyväksyttävien ulkomaanpäivien yhteismäärä vähenee yli kahdesta vuodesta vuoteen (HE taulukko 1). Sallittujen ulkomaanpäivien yli meneviä ulkomaanpäiviä ei otettaisi mukaan asumisaikaa laskettaessa.
- Käytännössä tämä tarkoittaisi, että runsaat ulkomaanpäivät viivästyttäisivät asumisajan täyttymistä niiden syystä riippumatta. Myös esimerkiksi työskentelyyn tai opintoihin liittyvää ulkomaille oleskelua hyväksyttäisiin asumisaikaan jatkossa enintään yhden vuoden verran.
- Lausuntopalautteessa nostettiin esiin mahdollisuus poiketa asumisaikaan hyväksyttävien ulkomaanpäivien määrästä sillä perusteella, että matkat olisivat liittyneet hakijan työhön tai opiskeluun
 - ”Tällainen vaihtoehto olisi lisännyt ulkomaanmatkoihin liittyvää viranomaisen harkintaa, asian selvittämisen tarvetta ja siten myös työmäärää.”
 - *Tällä hetkellä hakija ilmoittaa hakemuslomakkeeseen ulkomaanpäiviensä syyn. Jo saatavissa olevien todistuksien toimittaminen vahvistaisi valvontaa. Miksi viranomainen ei voisi katsoa edes toisen viranomaisen tekemää päätöstä?*
- Luku 5.2.: ”[Ruotsissa] Asumisajasta voidaan poiketa myös sillä perusteella, että kyseessä on ruotsalaisen yrityksen ulkomaille työskentelevä työntekijä. Ruotsin kansalaisuuslaki mahdollistaa poikkeamisen asumisajasta yksilöllisen arvioinnin perusteella.” & ”Norjassa voidaan poiketa myös esimerkiksi ulkomaille lähetetyn Norjan kansalaisen puolison asumisajasta.”

Työntekijöiden ulkomaanpäivät

1) Valtaosa ulkomaanmatkoista on lyhyitä työmatkoja, joiden kesto on 1pvä-1kk

2) Yli 1kk pituiset matkat ovat ulkomaankomennuksia, joista on useampi todistus ja joiden vaikutus kansalaisuuden asumisaikaan on suurempi

- Ulkomaanjaksot kuuluvat akateemisen työn luonteeseen ja tutkijoiden urajärjestelmään Aallossa
- Komennuksia on alkanut vuosina 2022 ja 2023 keskimäärin noin 130 ja tänä vuonna huhtikuun loppuun mennessä 65. Arviolta yli puolet komennukselle lähtijöistä ulkomaalaisia.
- 2022-2024 välillä komennuksien keskimääräinen kesto n. 100vrk (laskelmasta jätetty pois pisimmät yli vuoden kestävät 16kpl)
- **Ulkomaankomennuksista tehdään sopimus ja myös viranomaispäätös**
 - Henkilöstöhallinto vastaa komennusprosessista ja tekee lähtijälle komennussopimuksen
 - Lisäksi on haettava päätös Suomen sosiaaliturvaan kuulumisesta komennuksen aikana, työnantaja tilittää palkan sivukulut Suomeen
 - Työnantaja hakee Eläketurvakeskuksen A1-todistuksen työntekijälle (EU/ETA-maat, Sveitsi, sosiaaliturvasopimusmaat). Apurahansaajat ja yrittäjät hakevat todistusta itse.
 - Muut maat Kelan kautta
- Pidemmillä komennuksilla usein perhe mukana, perheenjäsenten ilmoitukset Kelalle

18 a § Asumisaikaedellytyksestä poikkeaminen kielitaitoedellytyksen täytyessä

- HE: ”Koska asumisaikaedellytys on vain yksi kansalaistamisen edellytyksistä, hakija voi saada kansalaisuuden välittömästi vähimmäisasumisajan täytyttyä ainoastaan siinä tapauksessa, että hän täyttää myös muut kansalaistamisen edellytykset tai niistä voidaan poiketa jollakin kansalaisuuslaissa mainitulla perusteella.”
- Kansalaisuuslain 18 a §:ssä säädetään asumisaikaedellytyksestä poikkeamisesta, kun hakija täyttää kielitaitoedellytyksen ennen yleisen asumisaikaedellytyksen täyttymistä. Asumisaikaa nostettaisiin yhdellä vuodella neljästä viiteen vuoteen.
- Poikkeus asumisajasta kielitaitoedellytyksen täytyessä kannustaa kansalaisuuden hakemisesta kiinnostuneita, pysyvästi Suomeen asettuneita ripeään kotimaisten kielen opiskeluun
- Ei ole kuitenkaan perusteltua nostaa poikkeuksen asumisaikaedellytystä neljästä viiteen vuoteen

Kiitos
aalto.fi